

מודל בחינה עבור תלמידים אקסטרניים ונבחני משנה (20%)

הדוגמא מבוססת על קטע שהופיע בבחינת חצב ברק בקיץ תשע"ה:

בבחינה קטע שלא נלמד (אנסיין) המבוסס על מאמר דעה. התלמיד יענה על שתי שאלות מתוך שלוש:

1. שתי שאלות ידע העוסקות באחד ממושגי היסוד המופיעים בקטע, התלמידים נדרשים למשימות "הצג" ו"הסבר".
2. שאלה המתייחסת לעמדת הכותב.

קרא את הקטע שלפניך, וענה על שלוש השאלות 1-3.

למערכת הדמוקרטית יש גוף ונשמה: הכנסת, שהיא הגוף, היא בית של ויכוח, של הכרעה ולעתים אף הכנעה של המיעוט בידי הרוב. בית הנשיא, הנשמה, הוא בית ההידברות, השותפות והפְּשרה. בית הנשיא לא מעדיף רוב על פני מיעוט וחזק על פני חלש אלא דלתו פתוחה לכול, ועינו פקוחה לשאלות היסוד המונחות לפתחה של החברה הישראלית. עד היום אין למדינת ישראל מסמך מחייב הנוטן ביטוי מפורש לערכי היסוד שהמדינה מבוססת עליהם. כל עוד לא יעוגנו ערכים אלה וזכויות היסוד של כל אדם ואזרח במדינה במסמך מחייב, ימצא לנשיא המדינה מקום לתרום תרומה נכבדת לחיזוקם של ערכי היסוד.

החברה הישראלית מורכבת מקבוצות שונות, והיא מתמודדת עם מתחים ומחלוקות בין יהודים לערבים, בין עולים לוותיקים ובין חילונים לדתיים. עתידה של החברה הישראלית תלוי ביכולתנו לבסס ברית של שותפות וערבות הדדית בינינו, מתוך נכונות של כל אחד מאתנו לאפשר לאחר לבטא את רצונותיו ולממש גם אם הם שונים משלנו, וקשה לנו מאוד לקבלם. כשאני מביט בישראל של היום, אני רואה שעשינו כברת דרך בפריצת החומות בין מזרחים לאשכנזים ובין עולים לוותיקים. אך אני גם יודע שלפנינו עוד עבודה רבה, בוודאי בכל הנוגע לפריצת החומות שבין חרדים לחילונים ובין ערבים ליהודים. שותפות אזרחית אמיצה בין אלה החלוקים בדעותיהם בחברה הישראלית היא תנאי הכרחי לחיינו כאן ולקיומו ושגשוגו של המפעל המופלא שהוא מדינת ישראל.

אני סבור שבית הנשיא יכול לשמש מוקד לעיסוק בשאלות יסוד על דמותן של המדינה והחברה בישראל. הוא יכול לגשר בין צביונה היהודי של ישראל ובין אופייה הדמוקרטי. הנשיא יכול להעמיק את שיתוף הפעולה בין מדינת ישראל ליהדות התפוצות בכלל, ולצעירים יהודים בעולם בפרט. שיתוף פעולה זה יתרום לחיזוק הזהות היהודית של היהודים בתפוצות ולסולידריות של יהודי התפוצות עם מדינת ישראל בעתות שלום ובזמן משבר.

משרד החינוך – وزارة التربية والتعليم
המזכירות הפדגוגית – السكرتارية التربوية
הפיקוח על הוראת האזרחות – التفطيش على تعليم المدنيات

ענה על שתיים מן השאלות 1-3 (לכל שאלה —50 נקודות).

שים לב: בחלק הראשון של כל שאלה (הצגת מושג), עליך לענות על פי מה שלמדת ולא על פי הקטע.

בחלק השני של השאלה ענה על פי הקטע.

1. הצג את תפקידי הכנסת.

הסבר כיצד אחד מתפקידי הכנסת בא לידי ביטוי בקטע.

2. הצג את שני סוגי תפקידי הנשיא בישראל.

הסבר כיצד אחד מסוגי התפקידים בא לידי ביטוי בקטע.

(שימו לב: לפי נושאי הלימוד המיועדים לתלמידים אקסטרניס נושא זה לא יופיע בבחינה)

3. הצג את המושג הסכמיות.

הסבר כיצד טוען הכותב שיש לחזק את ההסכמיות בחברה הישראלית.